

THE AMERICAN WAY

Tweespalt in de MLB

Clubeigenaren en spelersvakbond houden elkaar in houdgreep

Het honkbalseizoen is weer begonnen! Medio februari streken alle MLB-teams neer op hun voorjaarstrainingslocaties in Arizona of Florida om zich voor te bereiden op het aanstaande seizoen. Maar de frisse start kan niet verbloemen dat Major League Baseball een serieus probleem heeft. De spelersmarkt is ingestort. De spelersvakbond beschuldigt de eigenaren. Die kaatsen de bal terug. Wat is er precies aan de hand?

DOOR PIETER VERHOOGT

Het waren zaakwaarnemers en journalisten die begin 2018 aan de bel trokken. Er was iets gekks aan de hand. De periode tussen twee seizoenen is normaliter een aaneenschakeling van berichten over spelers die overstappen naar een andere club. Vooral de jaarlijkse carrousel van topspelers krijgt altijd veel media-aandacht. Maar nu bleef het aantal transfers van 'free agents' (spelers met minimaal zes jaar MLB-ervaring, hierover later meer) opmerkelijk laag. Sterker nog, de cijfers wezen uit dat de afgelopen veertig jaar het aantal transfers van free agents nog nooit zo laag was. Eind januari hadden meer dan honderd free agents nog geen contract getekend. Tony Clark, directeur van de Major League Baseball Players Association, constateerde verontwaardigd dat "een recordaantal getalenteerde free agents zonder contract zitten in een sport waar de omzetten en de waarde van de clubs recordhoogtes bereiken". De Nederlandse topwerper Kenley Jansen zinspeelde in een interview al op een staking om de eigenaren onder druk te zetten.

Collusion

Voor de spelers, hun zaakwaarnemers en de vakbond is de oorzaak van dit alles duidelijk: de eigenaren hebben onderling afgesproken de salariskosten terug te brengen. Door terughoudend te zijn met het vastleggen van (dure) free agents zetten zij de marktwaarde van spelers onder druk. De eigenaren wijzen deze beschuldiging van de hand. Zij geven aan dat in deze periode altijd meerdere spelers zonder contract zijn. De eigenaren beschuldigen de zaakwaarnemers ervan dat zij de waarde van hun spelers te hoog inschatten en daardoor jagen op onrealistisch hoge salarissen.

Omdat MLB de afgelopen decennia een toonbeeld van rust was waar het gaat om de verhoudingen tussen spelers en eigenaren, heeft de huidige onrust veel aandacht gekregen in de media. Centraal daarbij staat het begrip 'collusion' ofwel ongeoorloofde samenwerking. Is de huidige situatie op de spelersmarkt een normale marktuitsluiting of is zij het effect

FOTO: SHUTTERSTOCK/DEAN BERTONCELJ

Is de huidige situatie op de spelersmarkt een normale marktuitsluiting of is zij het effect van bewuste marktafspraken tussen eigenaren?

van bewuste marktafspraken tussen eigenaren? In de Collective Bargaining Agreement van de MLB (de CBA, een soort cao-afpraak waarin eigenaren en spelers hebben vastgelegd hoe zij samen de league organiseren) is collusion nadrukkelijk verboden verklaard.

Free agency: meer onderhandelingsmacht voor de spelers

Opvallend genoeg was het ooit het idee van de eigenaren om collusion te verbieden. In het eerste afsprakenkader tussen eigenaren en spelers, in 1968, stuurden zij nadrukkelijk aan op een verbod. Zij vreesden dat spelers door samen te werken hun positie bij de salarisonderhandelingen zouden versterken. Die angst was niet onterecht. Twee jaar eerder waren de topwerpers Sandy Koufax en Don Drysdale, beiden spelend voor de Los Angeles Dodgers, samen in staking gegaan om zo een fors contract af te sluiten. Zij waren bang dat zij bij individuele onderhandelingen door de Dodgers tegen elkaar zouden worden uitgespeeld.

Terugkijkend zijn het echter vooral de eigenaren geweest die hun toevlucht hebben gezocht tot collusion. De belangrijkste reden daarvoor is de invoering van free agency in 1976. In het pre-free agency-tijdperk waren de arbeidsverhoudingen nadrukkelijk in het voordeel van de eigenaren. In spelerscontracten was standaard een 'reserve clause' (reserveringsclausule) opgenomen. Deze hield in grote lijnen in dat wanneer het contract afliep, het automatisch met een jaar werd verlengd. Spelers waren dus min of meer eigendom van een club en beschikten daardoor nauwelijks over onderhandelingsmacht. Dat veranderde met de introductie van free agency, wat ervaren spelers (meer dan zes jaar in de league) het recht gaf om na afloop van hun contract zelf met clubs te onderhandelen over een eventuele transfer.

Tegenwicht bieden

Free agency leidde tot hogere salarissen en langere contracten. Dit tot frustratie van de eigenaren. Bovendien wees toen-

malig MLB-commissioner Peter Ueberroth de eigenaren er bij herhaling op dat zij als (honkbal)ondernemers financieel gewin boven sportief succes moesten plaatsen. Omdat de salarissen van dure free agents zwaar op de begroting drukten, was voor de eigenaren wel duidelijk wat hen te doen stond: tegenwicht bieden aan free agency en de oplopende kosten die daarmee gepaard gaan.

In 1985, 1986 en 1987 diende de spelersvakbond klachten in over collusion onder de eigenaren. Alle keren werden de spelers in het gelijk gesteld. De eigenaren moesten in totaal 434 miljoen dollar aan boete betalen. Ook in 2002-2003 en 2007 waren er beschuldigingen over ongeoorloofde samenwerking.

Schending van afspraken?

Volgens sportzender ESPN hadden begin februari slechts negen spelers een contract voor langer dan drie jaar getekend. Een jaar eerder waren dat er 27. De totale uitgave aan free agent-contracten bedroeg 780 miljoen dollar, nog niet de helft van de 1,45 miljard van vorig seizoen en nog geen derde van de uitgaven in 2015 (2,53 miljard). En topspelers als Yu Darvish, Jake Arrieta, Eric Hosmer en Mike Moustakas waren nog steeds zonder contract. Zaakwaarnemer Brodie Van Wagenen kwam begin februari met een aanklacht waarin hij aangaf diverse clubbestuurders en -managers te hebben gesproken die gefrustreerd waren over de beperkte financiële middelen die zij vanuit hun eigenaren ter beschikking kregen om spelers vast te leggen.

Het staat dus vast dat de eigenaren dit jaar nadrukkelijk de hand op de knip houden. Maar ligt daar een collectieve afspraak onder? Is er sprake van collusion, en daarmee van een grove schending van de afspraken met de spelers? Tot nu toe is voor een dergelijke afspraak nog geen enkel bewijs gevonden.

Aangescherpte luxury tax

Deskundigen, onder wie sporteconoom Andrew Zimbalist, wijzen op andere omstandigheden die ten grondslag liggen aan de huidige marktcrisis. Zo is in de laatste CBA, afgesloten in 2016, met het oog op meer

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

TONY CLARK, DIRECTEUR VAN DE MAJOR LEAGUE BASEBALL PLAYERS ASSOCIATION: "EEN RECORDAANTAL GETALENTEERDE *FREE AGENTS* ZONDER CONTRACT ZITTEN IN EEN SPORT WAAR DE OMZETTEN EN DE WAARDE VAN DE CLUBS RECORDHOOGTES BEREIKEN."

sportieve gelijkheid een aantal afspraken gemaakt over een aangescherpte *luxury tax* voor clubs met een salarispost van meer dan 197 miljoen dollar. Deze belasting werkt voor topteams in feite als een soort *salary cap*. De New York Yankees

en de Los Angeles Dodgers zijn traditioneel de trendsetters waar het gaat om dure meerjarige contracten. Als deze teams zich moeten inhouden, vertaalt dat zich naar de hele markt. In 2017 was de gemiddelde salarispost 152,2 miljoen

dollar. In het komende seizoen ligt het gemiddelde naar verwachting onder de 120 miljoen dollar.

Deze neerwaartse beweging wordt ook veroorzaakt door de door statistiek gedreven *Moneyball*-approach van MLB-teams. Analyses wijzen uit dat langjarige contracten voor spelers van boven de dertig jaar risicovol zijn vanwege snel afnemende prestatiecurves. Investeren in jonge (en goedkopere) talenten is vaak efficiënter. Tegelijk wijzen de analyses uit dat veel van de huidige *free agents* zonder contract niet zo goed zijn als zij (en hun zaakwaarnemers) denken. Sommigen wachten dus (waarschijnlijk tevergeefs) op hogere aanbiedingen.

Daarnaast hebben veel teams hun portemonnee in 2017 lange tijd dichtgehouden om mee te kunnen bieden op de Japanse sterspeler Shohei Ohtani, die uiteindelijk werd ingelijfd door de Los Angeles Angels.

Ook de World Series-zegge van de Houston Astros speelt een rol. De Astros, twintigste in de MLB als het gaat om hun salarissuitgaven, versloegen de Dodgers, het team met de hoogste salarispost. Eigenaren hebben daaruit geconcludeerd dat fans steeds meer

waardering hebben voor het gestaag ontwikkelen van een jong en talentvol team.

Hand op de knip

Tot slot wijzen experts op het feit dat de vakbond in 2016, bij het opstellen van de huidige CBA, heeft zitten slapen toen die akkoord ging met het maximeren van de salarissuitgaven via de *luxury tax*. De vakbond had toen in de CBA - vergelijkbaar met andere leagues - als ruil een prikkel moeten opnemen om eigenaren te dwingen competitieve teams op het veld te brengen. Bijvoorbeeld door een minimum vast te stellen voor de salarissuitgaven.

Ook zonder onderlinge afspraken tussen eigenaren hebben MLB-teams dus meerdere redenen om minder te spenderen. Tel daarbij op dat volgend jaar enkele absolute supersterren de *free agent*-status krijgen en het is geen verrassing dat de hand dit jaar enigszins op de knip zit. De verwachting is dat de komende tijd diverse spelers alsnog een contract zullen tekenen. Waarschijnlijk voor minder geld dan zij hadden gehoopt. Maar met een minimumjaarsalaris van 545.000 dollar (voor *rookies*) en een gemiddeld jaarsalaris van boven de 4 miljoen euro komen MLB-spelers het jaar vast wel door. ●